

Plenum

Torsdag 30.11.2023 kl. 16.02—18.49

2.4. Muntlig fråga om regeringens klimatåtgärder (Krista Mikkonen gröna)

Muntligt spörsmål MFT 71/2023 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Nästa fråga, ledamot Mikkonen, Krista, varsågod.

Debatt

16.51 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tästä vuodesta on tulossa mittaushistorian kuumiin. Tänään alkoi YK:n ilmastokokous Dubaissa, siellä vaaditaan valtioilta lisää ilmastotekoja. [Petri Huru: Lisää kustannuksia!] Vaan mitä tekee Orpon hallitus: se lisää päästöjä omilla päätöksillään. Suomen EU:lle antamat ilmastovelvoitteet sekä maankäyttö- että taakanjakosektorilla ovat karkaamassa. Hallituksen ilmastotavoitteet ovat osoittautumassa bluffiksi. [Mauri Peltokangas: Ne ovat järkevämpiä! — Perussuomalaisten ryhmästä: Kustannustehokkaita!]

Ilmaston kuumeneminen on myös talouskysymys. Sen korjaaminen tulee kalliimmaksi, ja siksikin on typerää vitkutella. [Juho Eerola: Eikö ole tarpeeksi lunta!] Suomi voi pian joutua ostamaan muilta EU-mailta maankäyttösektorin nieluyksiköitä ja taakanjakosektorin päästövähennysyksiköitä — siis maksaisimme muille maille heidän ilmastotyöstään. [Mauri Peltokangas: Sitä se on se vihreä keskitys!] Toinen vaihtoehto olisi tukea suomalaisia metsänomistajia, maatiloja, kotitalouksia ja pk-yrityksiä päästöjen vähentämisessä ja nielujen kasvattamisessa. Näin me vihreät tekisimme.

Kysynkin valtiovarainministeri Purralta, eikö olisi paljon fiksumpaa tukea kotimaisia ilmastotoimia kuin maksaa niistä toisille maille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kysymys taitaa kuitenkin kuulua ministeri Mykkäsen tontille. — Ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.53 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tänään alkavassa ilmastokokouksessa EU:n yhteinen tavoite on saavuttaa maailmanlaajuinen sitoumus irrottaa energiantuotanto fossiilisista, ja juuri sitä me Suomessa teemme. Tämä hallitus painottaa erityisesti teollisuuden ja energian puhdasta siirtymää puhtaaseen sähköön perustuen. Ilmastopaneelin valtiovarainvaliokunnan jaostolle antaman lausunnon perusteella näyttäisi olevan mahdollista pysyä mainituissa EU-tavoitetoissa myös liikenteessä ja maataloudessa, niin sanotussa taakanjakosektorissa, tämän vaalikauden vuosien osalta. Vuosikymmenen viimeisinä vuosina meillä on se haaste, kuten se oli siellä viime vuonnakin, ja sitä haastetta ratkotaan ensi vuonna energia- ja ilmastostrategian ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman laadinnan yhteydessä.

Punkt i protokollet PR 65/2023 rd

Yhteinen suuri haaste meillä on todella metsien ja maaperän hiilensidonnassa, joka on pienentynyt kymmenkunta vuotta. Sen suuntaa eivät ole kääntäneet edelliset hallitukset, mutta kohtuullinen käänne siihen on kyllä saatava yhdessä tehtyä. Onneksi hiilineutraalisuuteen pääsemisessä meitä voi merkittävästi auttaa [Puhemies koputtaa] hiilidioksidin talteenotto teollisuuden energiantuotannon savupiipuista, mitä tämä hallitus edistää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Sarkkinen, olkaa hyvä.

16.54 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutos etenee kauhistuttavaa vauhtia [Petri Huru: Suomi ei sitä yksin pysäytä! — Jani Mäkelä: Ensi viikolla 30 pakkasta!] ja täytyy toivoa, että ilmastokokouksesta saadaan riittäviä päätöksiä aikaiseksi.

Hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi meidän on sekä vähennettävä päästöjä että kasvatettava hiilinieluja, ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi Suomen on välttämätöntä vahvistaa omia nielujaan ja kääntää huono kehitys. Suomi voi joutua muuten korvaamaan heikkeneviä hiilinieluja kalliimmilla päästövähennystoimilla muilla sektoreilla tai maksamalla EU:lle. Olisi parempi pitää rahat kotimaassa maksamalla suomalaisille maan- ja metsänomistajille hiilen sitomisesta, toteuttamalla kustannustehokkaaksi todettua kosteikkoviljelyä ja ottamalla käyttöön maankäytön muutosmaksu.

Arvoisa puhemies! Kysyn hallitukselta: mitä konkreettisia toimia te aiotte tehdä hiilinielujen vahvistamiseksi kotimaassa? [Petri Huru: Huomiodaan, ettei arjen kustannukset nouse!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Essayah, olkaa hyvä.

16.55 Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Meillähän täällä maa- ja metsätalousministeriön puolella nyt vuoden alusta alkaa tämä niin sanottu Metka-kausi. Elikkä Kemera-rahoituksen tulee korvaamaan Metka-järjestelmä, jolla me nimenomaan pyritään siihen, että me oikea-aikaisella taimikon hoidolla ja nuoren metsän hoidolla pystymme lisäämään metsän kasvua ja sitä kautta kasvattamaan meidän hiilinieluja. [Petri Huru: Juuri näin!]

Tämä hallitus on myöskin sitoutunut siihen, että me selvitämme tuon maankäytön muutoksen maksun. Tämä selvitys on tulossa tässä vielä joulukuun aikana. Ja totta kai me pidämme kiinni edellisen hallituksen CAPIin elikkä tähän yhteiseen maatalouspolitiikkaan sisälle leipomasta 29 prosentin vähennystavoitteesta. Sehän on Marinin hallituksen nimenomaan tämän CAP-suunnitelman sisälle laittama tavoite, ja maataloudessa tehdään toimenpiteitä sitä tavoitetta kohti. Metsätaloudessa me kannustamme metsänomistajia sitten myöskin näillä meidän vapaaehtoisien suojelun järjestelmillä, ja myöskin sitä kautta pystytään lisäämään hiilinieluja.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pitko, olkaa hyvä.

16.56 Jenni Pitko vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen nettopäästöt eivät ole vähentyneet juurikaan 90-luvun tasolta. Me siis lämmitämme ilmastoa samalla ta-

Punkt i protokollet PR 65/2023 rd

valla vuodesta toiseen, vaikka ilmastonmuutoksen hurjat vaikutukset myös ihmisten elämään tiedetään. Sen sijaan, että hallitus olisi tarttunut hiipuviin hiilinieluihin, mitkä tämän ilmiön aiheuttavat, te olette tuoneet meille tänne eduskuntaan budjetin ja lakeja, millä lisätään päästöjä: jakeluvelvoite, kuntien ilmastosuunnitelman peruutus, [Jani Mäkelä: Parhaita päätöksiä! — Mauri Peltokangas: Erinomaisia päätöksiä!] joukkoliikenteen tukien poistaminen, kävelyn ja pyöräilyn investoinnit, latausinfra, metsitystuki, kosteikkoviljely ja niin edelleen. On käynyt selväksi, että ilmastopolitiikka ei ole tämän hallituksen prioriteetti siitäkään huolimatta, että valtiovarainministeri kertoi äsken, että tämä hallitus on turvallisuushakuinen hallitus, ja ilmastonmuutos on yksi keskeinen turvallisuustekijä. Myöskään valtiovarainministeri ei näe talouden ja ilmaston yhteyttä, mikä kertoo siitä, että ilmasto [Puhemies koputtaa] on laitettu ihan vain sivuosaan tässä hallituksessa. [Petri Huru: Suomi ei yksin pysty pelastamaan ilmastoa! — Puhemies koputtaa]

Minä kysyn hallitukselta, milloin te tuotte tänne meille niitä oikeita ilmastotoimia, mitkä vähentävät päästöjä ja lisäävät hiilinieluja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja ministeri Mykkänen, olkaa hyvä.

16.58 Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niitä tuodaan energia- ja ilmastostrategian yhteydessä noin vuoden päästä, niitä valmistellaan parhaillaan. Sinänsä Ilmastopaneelin sihteeristönkin arvion perusteella teollisuuden energian puhtaan siirtymän kiihdyttämisen avulla voidaan päästä itse asiassa matalampaan ihmisen aiheuttamien kokonaispäästöjen tasoon kuin ilmastolakia laadittaessa aikanaan ajateltiin. [Välihuutoja vasemmalta] Nettona haaste on se maankäyttösektorin nielu, päästöissä onneksi menemme eteenpäin, ja nielua meidän pitää yhdessä ratkaista, mutta se on kymmenen vuotta tasaisesti pienentynyt ja ei ole tänä vuonna alkanut kääntyä. [Vasemmalta: Tuokaa esityksiä!]

Mitä tulee jakeluvelvoitteeseen, se korkeampi jakeluvelvoite on polttoaineen hinnassa. Me jatkamme kyllä uusiutuvan osuuden kasvattamista maltillisemmin kuin mitä Marinin hallituksen säätämä laki, joka olisi pompauttanut ensi vuonna sen yli kaksinkertaisesti. Taakanjakosektorin tasot, kuten totesin, ollaan kuitenkin tämän vaalikauden puitteissa Ilmastopaneelin lausunnon perusteella saavuttamassa, [Saara Hyrkön välihuuto] ja se jakeluvelvoite yksistään ei tätä ratkaise — varsinkaan meidän hiilineutraalisuuden kannalta, jossa teollisuuden energiantuotannon päästöt ovat suurempi erä. [Suna Kymäläinen: Jokohan se on euron pumpulla, niin kuin lupasitte?]

Frågan slutbehandlad.